

Papa Francesc: "És un jubileu perquè el nostre cor es faci més gran"

El Papa Francesc recorda que per "contribuir a fer realitat una terra sense pobres" convé "construir una societat sense discriminacions, basada en la solidaritat, el que porta a compartir tot el que es posseeix".

11/02/2016

Audiència general, dimecres 10 de febrer de 2016

7. El Jubileu de la misericòrdia. Justícia i compartir

Benvolguts germans i germanes, bon dia i bon camí de la Quaresma!

És bonic i també significatiu fer aquesta audiència precisament aquest Dimecres de Cendra.

Comencem el camí de la Quaresma, i avui reflexionem sobre l'antiga institució del «jubileu»: és una cosa antiga, atestada en la Sagrada Escriptura. La trobem sobretot en el Llibre del Levític, que la presenta com un moment culminant de la vida religiosa i social del poble d'Israel.

Cada cinquanta anys, «*el dia de l'Expiació*» (Lv 25,9), quan la misericòrdia del Senyor s'invocava sobre tot el poble, el so del corn anunciava el gran esdeveniment de l'alliberament. Llegim en el llibre del

Levític: *«Declareu sant l'any que fa cinquanta i proclameu la llibertat a tots els habitants del país. Aquest any serà l'any del jubileu: els qui s'havien venut el patrimoni, el recobriran, i els qui s'havien venut ells mateixos,*

retornaran al seu clan. Aquest any del jubileu cadascú recobrirà el patrimoni que s'havia venut.

(25,10.13). Segons aquestes disposicions, si algú s'havia vist obligat a vendre la terra o la casa, en el jubileu podia recuperar-ne la possessió; i si algú tenia deutes i, no podent-los pagar, s'havia vist obligat a posar-se al servei del creditor, podia retornar lliure amb la família i recuperar totes les propietats.

Era una mena d'«amnistia general», que permetia a tots retornar a la situació original, amb la cancel·lació de tots els deutes, la restitució de la terra i la possibilitat de gaudir novament la llibertat pròpia dels

membres del poble de Déu. Un poble «sant», on prescripcions com la del jubileu servien per a combatre la pobresa i la desigualtat, garantint una vida digna per a tots i una distribució justa de la terra per a viure i per a extreure'n els aliments. La idea central és que la terra pertany originàriament a Déu i ha estat confiada als homes (cf. Gn 1,28-29), i per això ningú no se'n pot considerar l'amo exclusiu, creant situacions de desigualtat. Això, avui, ho podem pensar i repensar; crec que cadascú té massa coses en el seu cor. Per què no deixar-ne als qui no tenen res? El deu per cent, el cinquanta per cent... Jo dic: que l'Esperit Sant us inspire a cada un de vosaltres.

Amb el jubileu, el qui s'havia empobrit tornava a tenir el necessari per a viure, i qui s'havia fet ric tornava al pobre allò que li havia pres. La finalitat era viure en una

societat basada en la igualtat i la solidaritat, on la llibertat, la terra i els diners esdevenien un bé per a tots i no sols per a alguns, com passa ara, si no m'equivoco... Més o menys, les xifres no són exactes, però el vuitanta per cent de les riqueses de la humanitat estan en mans de menys del vint per cent de la població. És un jubileu —i això ho dic recordant la nostra història de la salvació— per a convertir-se, perquè el nostre cor es faci més gran, més generós, més fill de Déu, amb més amor. Us dic una cosa: si aquest desig, si el jubileu no arriba a les butxaques, no és un veritable jubileu. Ho heu entès? I això ho trobem en la Bíblia! No s'ho inventa aquest Papa: és a la Bíblia. La finalitat —com us ho he dit— és una societat basada en la igualtat i en la solidaritat, on la llibertat, la terra i els diners es converteixen en un bé per a tots i no sols per a alguns. De fet, el jubileu servia per a ajudar el

poble a viure una fraternitat concreta, feta d'ajut recíproc. Podem dir que el jubileu bíblic era un «jubileu de misericòrdia» viscut en la recerca del bé per al germà pobre.

En la mateixa línia, també altres institucions i altres lleis regien la vida del poble de Déu perquè es pogués experimentar la misericòrdia del Senyor mitjançant la dels homes. En aquelles normes trobem indicacions vàlides també avui, que fan pensar. Per exemple, la llei bíblica prescrivia el pagament dels «delmes» que eren destinats als Levites, encarregats del culte, als que no tenien terra, i als pobres, als orfes, a les vídues (cf. Dt 14,22-29). Estava previst que la dècima part de la collita, o del que es guanyava amb altres activitats, fos donada als qui no tenien cap mena de protecció i patien necessitat, així s'afavorien les condicions d'igualtat relativa en un

poble onl tots s'havien de comportar com germans.

Hi havia també la llei relativa als «primers fruits». Què és això? La primera part de la collita, la part més valuosa, s'havia de compartir amb els Levites i els estrangers (cf. Dt 18,4-5; 26,1-11), que no tenien camps, per tal que també per a ells la terra fos font d'aliment i de vida. «Les terres no es poden vendre definitivament, perquè tot el país és meu, i per a mi vosaltres no sou més que uns immigrants i uns forasters», diu el Senyor (Lv 25,23). Tots som hostes del Senyor, esperant la pàtria celestial (cf. He 11,13-16; 1Pe 2,11), cridats a fer habitable i humà el món que ens acull. I quants «primers fruits» podria donar el més afortunat a qui viu en dificultat! Quants primers fruits! Primers fruits no sols de fruits del camp, sinó de qualsevol altre producte del treball, dels sous, dels estalvis, de tantes coses que es

posseeixen i que a vegades es
malgasten. Això passa també avui. A
l'Almoineria apostòlica arriben
tantes cartes amb alguns diners:
«Aquesta és una part del meu sou per
ajudar els altres.» I això és bonic;
ajudar els altres, les institucions de
beneficència, els hospitals, les
residències de gent gran...; donar
també als forasters, als qui són
estrangers i que estan en trànsit.
Jesús va estar en trànsit a Egipte.

I pensant en això, la Sagrada
Escriptura exhorta amb insistència a
respondre generosament a les
peticions de préstecs, sense fer
càlculs mesquins i sense pretendre
interessos impossibles: *«Si un dels
teus germans israelites cau en la
misèria i veus que no es pot mantenir,
assisteix-lo perquè pugui continuar
vivint al teu costat. Fes-ho també amb
un immigrant o amb un foraster. No li
exigeixis interessos ni compensacions.
Demostra així que reverencies el teu*

Déu. Que aquest germà teu pugui viure al teu costat. No li prestis diners a interès i, si li dónes menjar, no ho facis per treure'n un profit» (Lv 25,35-37). Aquest ensenyament és sempre actual. Quantes famílies es troben al carrer, víctimes de la usura! Si us plau, preguem, perquè en aquest jubileu el Senyor elimini del nostre cor aquest desig de tenir més, la usura. Que ens faci ser generosos, grans. Quantes situacions d'usura ens veiem obligats a veure i quants sofriments i angoixes porten a les famílies! I moltes vegades, en la desesperació, quants homes acaben amb el suïcidi perquè no poden més i no tenen esperança, no troben una mà estesa que els ajudi; només la mà que els ve a cobrar els interessos. La usura és un pecat greu, és un pecat que fa plorar davant Déu. El Senyor en canvi ha promès la seva benedicció a qui obre la mà per donar amb generositat (cf. Dt 15,10). Ell et donarà el doble, potser no de

diners però sí d'altres coses, el Senyor et donarà sempre el doble.

Estimats germans i germanes, el missatge bíblic és molt clar: obrir-se amb coratge a compartir, i això és misericòrdia! I si nosaltres volem la misericòrdia de Déu, comencem a fer-la nosaltres. És això: comencem a fer-la nosaltres amb els conciutadans, amb les famílies, entre els pobles, entre els continents. Contribuir a fer realitat una terra sense pobres vol dir construir una societat sense discriminacions, basada en la solidaritat que porta a compartir tot el que es posseeix, en un repartiment dels recursos basat en la germanor i en la justícia. Gràcies.

francesc-es-un-jubileu-perque-el-nostre-
cor-es-faci-mes-gran/ (22/08/2025)